

İNCİR ARISI VE İNCİR MEYVESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

İncir aslında teknik olarak meyve değil, ters çiçeklerdir. Şeftali, kayısı, erik ağacında olduğu gibi çiçek açmaz. Aslında incir çiçekleri ağacın dallarında değil incirin kabuğunun içinde açar. Bundan dolayı incir ağacının çiçek açtığını hiç görmeyiz. İncirin içinde açan yüzlerce çiçek olgunlaşarak yüzlerce meyveye dönüşür. Yani incir yerken dişe gelen cıtır küçük çekirdeklerin her biri aslında bir meyvedir. Kapalı kabuk içinde gelişen bu çiçekler diğer ağaçlardan farklı bir polenleşme yöntemine ihtiyaç duyarlar. Bu ihtiyacı karşılayan incir arılarının ta kendisidir.

İncir arıları Agaonidae ailesine mensup olup göze çarpmayacak kadar küçüktür. İncirle olan ilişkisi, incir çiçeklerinin tozlaşmasına yardım ettiği kadar kendinin üremesine de yarar. Bu konuda karşılıklı yarar sağlarlar.

Şimdi gelelim incir meyvesinin polenleşme sürecinin nasıl işlendiğine: İncir çiçeklerini tozlaştırmak için incir arılarını kendine çeken bir koku salgılamaktadır. Kokuyu takip eden dişi arılar incirin tepesindeki küçük açıklıktan içeriye girmeye çalışırlar. İçeri girebilen dişi arılar, incir dişi ise doğduklarında içinden çıktıkları incirin polenlerini çiçeklere taşımış olurlar, incir erkekse incirin içindeki çiçeklere yumurtalarını bırakırlar. Yumurtalarını bırakan anne arılar incire girerken kanatlarını kaybettiklerinden dolayı çıkamaz, içeride ölürler. İncir ölen arıyı sindirecek bir enzim salgılar ve proteine dönüştürür.

Sonrasında erkek incirin içine bırakılan yumurtalar önce larvaya daha sonra da olgun arılara dönüşür. Yeni doğan erkek arılar kanatsızdır ve uçuş yeteneği yoktur, tek görevleri çiftleşmeye katılmaktır. Doğdukları incirin ovaryumunda çevredeki dişi arılarla çiftleşir. Dişi arılar ise doğdukları erkek incirin polenini alıp uçarak bir başka dişi incire taşır. Yani incirler incir arıları olmadan, incir arıları da incir olmadan yaşayamaz. İncir arıları ve incir ağaçları arasındaki mutualist ilişki bu şekildedir.

Mutualist: Farklı türlerden iki canlının karşılıklı yardımlaşarak her iki tarafa da yarar sağlamasına dayalı olan bir ortak yaşam biçimidir.

astagos